

Møteinnkalling

Utval:	Styret for Fagskolen i Hordaland
Møtestad:	Nettmøte, Zoom
Dato:	02.09.2021
Tid:	Kl. 09:00

Oppmodar om at avklaring om habilitet vert meldt i forkant av møtet.

Dersom nokon av utvalet sine medlemmer ikkje kan møta og må melda forfall, vert dei bedne om å gjere dette snarast til post.fih@vlfk.no

Innkallinga gjeld valde medlemmer i styret for Fagskolen i Hordaland. Ved eventuelt forfall frå faste medlemmer vil varamedlemmer bli kalla inn særskilt.

- Kl. 09:00   Munnlege orienteringar
- Skulestart og Covid-19 tiltak
  - Samanslåingsprosessen
- Kl. 09:30   Sakshandsaming
- Kl. 12:00   Avslutning

Emil Gadolin

Styreleiar

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
GK 07/21	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste	2020/1479	
GK 08/21	Godkjenning av møteprotokoll frå 29.04.2021	2020/1479	
Referatsaker			
RS 04/21	Endring av utdanningsform for sju bransjemodular	2020/1479	
RS 05/21	Orientering om innvilga midlar til nye prosjekt i 20/21	2020/1479	
RS 06/21	Ny studentrepresentant i styret for skuleåret 21/22	2020/1479	
RS 07/21	Rekneskap per juli 2021	2020/1479	
Vedtaksaker			
VS 08/21	Melde endring om undervisningsform til NOKUT og søknad til Sjøfartsdirektoratet	2020/1479	
VS 09/21	Løyve til å søkje NOKUT om vesentleg endring av fagskuleutdanninga Rehabilitering	2020/1479	

Saksnr: 2020/1479-74
Saksbehandler Ingrid Fagerheim Sættem
Dato: 03.08.2021

Til: Styret for Fagskolen i Hordaland

Frå: Rektor

Endring av utdanningsform for sju bransjemodular

Den 18.03.2021 handsama styret sak VS 04/21 Melde endring av undervisningsform til NOKUT, og gjorde følgjande vedtak:

«Styret vedtek at fagskolen kan søkje NOKUT om endring av undervisningsform for dei 7 bransjemodulane som er utvikla for industrien til reine nettbaserte tilbod i tillegg til allereie akkreditert undervisningsform».

Fagskolen meldte ønskje om endring til NOKUT 03.06.2021. I brev frå NOKUT av 06.07.2021 er endringa av undervisningsform godkjent. Det vert vist til vedlegg 1, «Brev frå NOKUT av 060721».

Av brevet kjem det fram at NOKUT godkjenner rein nettbasert undervisningsform for dei sju bransjemodulane, og fagskolen kan setje i verk endringa utan å måtte søkje om ny akkreditering etter fagskuletilsynsforskrifta § 5-1. Godkjenninga inneber at dei sju bransjemodulane no er registrert med undervisningsformene «nettbasert» og «nettbasert med samlingar» hos NOKUT.

Fagskolen er etter fagskuletilsynsforskrifta pliktig til å sikre at fagmiljøet ved dei reine nettbaserte tilboda oppfyller krava til utdanningsfagleg kompetanse, og fagmiljøet skal sikre at krava til struktur, undervisning, læring og vurdering i utdanninga vert tilpassa læringsutbyttet, jf. §§ 2-3 og 2-1 tredje ledd bokstav b og c.

Fagskolen må vidare sørge for at dei reine nettbaserte tilboda er tilpassa krava til læringsmiljø i fagskulelova § 15 og fagskuletilsynsforskrifta § 2-6, og krava til studentorgan og studentrepresentasjon i fagskulelova § 14.

DBH Fagskolestatistikk, Kunnskapsdepartementet, Lånekassen og Statistisk sentralbyrå er informert om at fagskolen kan setje i verk endringa utan ny akkreditering.

Vedlegg:

1. Brev frå NOKUT av 060721

FAGSKOLEN I HORDALAND
Postboks 1876 Nordnes
5817 BERGEN

Saksbehandler: Merima Cengic

Vår ref: 21/05657-3
Vår dato: 06.07.2021
Deres ref:
Deres dato:

NOKUT registrerer ny utdanningsform for bransjemoduler ved Fagskolen i Hordaland

Vi viser til meldingen deres fra 3. juni 2021 der dere informerer om at dere vil legge til nettbasert som ny utdanningsform for følgende bransjemoduler for industrien:

- Materialteknologi, 10 studiepoeng, akkreditert av NOKUT 6. desember 2019, saksnummer 19/05067
- Teknisk dokumentasjon og kommunikasjon for leverandørindustrien, 10 studiepoeng, akkreditert av NOKUT 6. desember 2019, saksnummer 19/05842
- Prosjektplanlegging for leverandørindustrien, 10 studiepoeng, akkreditert av NOKUT 6. desember 2019, saksnummer 19/05841
- Produksjonsledelse for leverandørindustrien, 10 studiepoeng, akkreditert av NOKUT 6. desember 2019, saksnummer 19/05844
- Teknisk engelsk for leverandørindustrien, 10 studiepoeng, akkreditert av NOKUT 6. desember 2019, saksnummer 19/06972
- Sveising for leverandørindustrien, 10 studiepoeng, akkreditert av NOKUT 2. juli 2020, saksnummer 20/03680
- Isolering av tekniske installasjoner for leverandørindustrien, 10 studiepoeng, akkreditert av NOKUT 2. juli 2020, saksnummer 20/03680

Dere kan gjennomføre endringen uten å søke om ny akkreditering, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-1.

NOKUT registrerer nettbasert som ny utdanningsform for bransjemodulene. Disse modulene er nå registrert med følgende utdanningsformer:

- nettbasert
- nettbasert med samlinger

Begrunnelse

Den endringen dere planlegger, skal meldes til NOKUT etter fagskoletilsynsforskriften § 5-1. Vi har vurdert meldingen deres, og anser at det ikke er nødvendig å akkreditere utdanningen på nytt.

Vi legger til grunn at dere sikrer at fagmiljøet oppfyller kravene til utdanningsfaglig kompetanse jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første avsnitt. For nettbaserte utdanninger inkluderer dette at fagmiljøet har nettpedagogisk kompetanse tilpasset utdanningens innhold og egenart.

Vi legger til grunn at fagmiljøet kan sikre at kravene til utdanningens struktur, undervisnings-, lærings- og vurderingsformer blir tilpasset læringsutbyttet. Reglene om dette står i fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b og c.

Vi legger til grunn at dere også gjør tilpasningen til ny utdanningsform på følgende områder:

- studentenes læringsmiljø, inkludert administrasjon og infrastruktur (fagskoleloven § 15 og fagskoletilsynsforskriften § 2-6)
- studentorgan og studentrepresentasjon (fagskoleloven § 14)

Vi informerer med dette også relevante aktører om at endringen dere planlegger ikke krever ny akkreditering, se kopimottakerne.

Med hilsen

Lune Lee Solheim
fungerende seksjonssjef

Merima Cengic
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert.

Kopi til: DBH Fagskolestatistikk
Det kongelige kunnskapsdepartement
STATENS LÅNEKASSE FOR UTDANNING
Statistisk sentralbyrå Seksjon for utdanningsstatistikk
FAGSKOLEN I HORDALAND v/Adeline Berntsen Landro

Saksnr: 2020/1479-78
Saksbehandlar Ingrid Fagerheim Sættem
Dato: 23.08.2021

Til: Styret for Fagskolen i Hordaland

Frå: Rektor

Orientering om innvilga midlar til nye prosjekt i 20/21

Fagskolen i Hordaland har fått innvilga totalt kr 10 284 240,- til ni nye prosjekt for 20/21. Det blei søkt om midlar til nye prosjekt under ulike tilskotsordningar ved Diku og Kompetanse Norge. Prosjektnamn, tilskotsgivar, tilskotsordning og storleiken på tilskota er til orientering som følgjer:

Prosjektnamn	Tilskotsgivar og ordning	Tilskot
Oppgradering av bru-, maskinroms- og boresimulator	Diku / Utviklingsmiddel	2 423 480
Utvikling av to nye studietilbod innan gastronomi, reiseliv og landbruk	Diku / Utviklingsmiddel	444 505
Innkjøp av utstyr knytt til studentvekst	Diku / Utviklingsmiddel	133 700
Utvikling av modell for nettundervisning ved Fagskolen i Hordaland	Diku / Utviklingsmiddel	600 000
Digital og fleksibel maritim fagskuleutdanning	Diku	1 821 305
Industriell 3D produksjon	Kompetanse Norge og Diku / Fleksibel utdanning	2 118 583
IECEX Sunnhordland	Kompetanse Norge / Bransjeprogram	1 270 667
Fagskuleutdanning innan velferdsteknologi og digital kompetanse – drift	Kompetanse Norge / Drift av bransjemodular	1 022 000
Kurs i styrings- og visualiseringsteknologi for aktuelle bransjar	Kompetanse Norge og Diku / Fleksibel utdanning	450 000
9 prosjekt		10 284 240

Saksnr: 2020/1479-76
Saksbehandler: Ingrid Fagerheim Sættem
Dato: 17.08.2021

Til: Styret for Fagskolen i Hordaland

Frå: Rektor

Ny studentrepresentant i styret for skuleåret 21/22

Det er gjennomført nytt val av studentrepresentant og vara for studentrepresentant til styret for Fagskolen i Hordaland. Ny studentrepresentant blir valt kvart år, og er valt av og blant studentane.

I samanheng med samanslåinga av Fagskolen i Hordaland og Fagskulen i Sogn og Fjordane vil det bli gjennomført nytt val i januar 2022. Ny studentrepresentant og vara er difor valt fram til nyttår.

Val av studentrepresentant

Studentane vel kvart skuleår leiar og éin av to nestleiarar til studentrådet for det komande skuleåret. Leiar for studentrådet blir studentrepresentant i styret ved Fagskolen i Hordaland, og nestleiar blir vara.

Ved starten av skuleåret blir den andre nestleieren valt, som tek over som leiar for studentrådet året etter. Dette gjev studentrådet god kontinuitet i arbeidet med studentdemokratiet og verva som dei har. Dette blei ikkje praktisert for skuleåret 21/22 grunna den komande samanslåinga.

Ny studentrådsleiar og studentrepresentant i styret for skuleåret 21/22 er:

- Petter Reistad – 2. Maskinoffiser ved studiestad Nygård

Ny nestleiar og vara for studentrepresentant i styret for skuleåret 21/22 er:

- Susann Haukeland Børnes – 2. Psykisk helse og rusarbeid ved studiestad Nordnes

---

Saksnr: 2020/1479-80
Saksbehandlar: Adeline Berntsen Landro
Dato: 25.08.2021

Til: Styret for Fagskolen i Hordaland

Frå: Rektor

Rekneskap per juli 2021

Fagskolen i Hordaland har følgjande budsjett i 2021:

Budsjettpost	Årsbudsjett 2021	Budsjett pr Q1
Løn og andre kostnader	129 076 407	32 269 102
Underskot frå 2020	4 272 764	1 068 191
Statstilskot	-103 723 334	-25 930 834
Inntekter fra oppdragsverksemd	-1 500 000	-375 000
Studieavgift	-1 600 000	-400 000
Samarbeidsrådet	-1 400 000	-350 000
Andre inntekter (MARFAG)	-100 000	-25 000
Prosjektmidlar frå 2020	-13 116 619	-3 279 155
Midlar frå VLFK		
Sum	11 909 218	2 977 305

Skulen har i 2021 budsjettert med ca. 133 mill. kr i utgifter og tilsvarende beløp i inntekter og fylkeskommunalt tilskot.

Pr. mars 2021 er Fagskolen i Hordaland sitt rekneskap følgande:

Tekst	Regnskap	Budsjett
Adm./leiing	-109 763 670	-52 289 745
Undervisning	49 530 405	49 773 090
Oppdragsverksemd	-80 968	-875 000
TOTAL	-60 314 233	-3 391 655

Forklaring	-kr	60 314 233,00
Statstilskudd for hele året er utbetalt i juni	kr	43 218 056,00
Ubenyttet prosjektmidler	kr	12 282 557,00
Overskudd pr juli 2021	-kr	4 813 620,00

Utdanning	REGNSKAP juli 2021	BUDSJETT juli 2021	DIFFERANSE
Administrasjon og leing	-98 239 749	-54 466 793	-43 772 956
Løn og reiseutgifter	5 521 687		
Andre kostnader	11 898		
Statstilskot	-103 723 334		
Inntekter	-50 000		
Merkantil	1 191 029	1 475 169	-284 140
Løn og reiseutgifter	1 187 928		
Andre kostnader	3 101		
Skulelokale	105 729	139 996	245 725
Fagskulestyret	288 109	538 552	-250 443
Løn og reiseutgifter	288 109		
Bibliotek	7 832	23 331	-15 499
Årsoppgjer	-13 116 619		
Adm. og leing	-109 763 669	-52 289 745	-44 077 313
Fagskulen felles	978 528	1 264 020	-285 492
Fagstab	2 288	0	
Elektro (Elkraft og Automatisering)	12 382 938	12 712 958	-330 020
Løn og reiseutgifter	11 221 562		
Innleid personale	1 054 212		
Andre kostnader	2 978		
Korona (prosjekt 300050)	104 186		
IT - felles	76 385	0	
Arborist	725 670	773 969	-48 299
Løn og reiseutgifter	306 866		
Innleid personale	330 911		
Andre kostnader	84 205		
Korona (prosjekt 300050)	3 688		
Lokal matkultur	1 204 715	1 163 993	40 722
Løn og reiseutgifter	1 163 359		
Andre kostnader	41 356		
Bygg (Bygg og KEM)	9 184 700	8 782 792	401 908
Løn og reiseutgifter	9 092 629		
Andre kostnader	92 071		
Anlegg	1 739 993	1 762 428	-22 435
Løn og reiseutgifter	1 633 945		

Andre kostnader	106 048		
Maritim Bergen	7 443 473	7 838 490	-395 017
Løn og reiseutgifter	5 464 036		
Andre kostnader	1 898 905		
Korona (prosjekt 300050)	80 532		
Maritim Austevoll	2 300 145	2 348 481	-48 336
Løn og reiseutgifter	1 992 312		
Andre kostnader	307 833		
Maskin	5 963 518	5 058 510	905 008
Løn og reiseutgifter	5 006 229		
Innleid personale	666 793		
Andre kostnader	252 184		
Korona (prosjekt 300050)	38 312		
Petroleum (Boring)	3 765 048	3 790 256	-25 208
Løn og reiseutgifter	3 349 613		
Innleid personale	89 100		
Andre kostnader	326 335		
Prosess	2 268 012	2 325 663	-57 651
Løn og reiseutgifter	2 264 202		
Andre kostnader	3 810		
Helse	1 494 991	1 951 530	-456 539
Løn og reiseutgifter	1 306 936		
Innleie Haukeland	181 805		
Andre kostnader	6 250		
UNDERVISNING	49 530 404	49 773 090	-321 359
OPPDRAG	-80 968	-875 000	794 032

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Styret for Fagskolen i Hordaland	VS 08/21	02.09.2021

Melde endring om undervisningsform til NOKUT og søknad til Sjøfartsdirektoratet

Forslag til vedtak

1. Fagskolen kan søkje Sjøfartsdirektoratet om godkjenning for bruk av nettbasert undervisning med samlingar innan dei maritime utdanningane Dekksoffiser (Nygård og Austevoll) og Maskinoffiser (Nygård)
2. Fagskolen får løyve til å melde NOKUT om endring av utdanningsform når godkjenning frå Sjøfartsdirektoratet ligg føre. Endringa gjeld akkreditering av utdanningsforma nettbasert med samlingar i tillegg til dagens akkrediterte utdanningsform.

Samandrag

Fagskolen søkte før sumaren 2020 om tilskot gjennom Diku sin ordning «Økt digital kompetanse i havrelaterte utdanningar» til prosjektet «Digital og fleksibel maritim fagskoleutdanning». Som meldt i RS 19/20 vart søknaden innvilga med kr 1,8 mill. Som ein del av prosjektet skal det søkjast om godkjenning for å drive dei maritime utdanningane med utdanningsforma nettbasert med samlingar. For dei maritime konvensjonsfaga er dette ein prosess i to steg der Sjøfartsdirektoratet først må gje ei godkjenning, og deretter må endringa meldast NOKUT for akkreditering (forenkla søknad / endringsmelding).

Torbjørn Mjelstad
rektor, Fagskolen i Hordaland

Adeline Berntsen Landro
administrasjonsleiar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Fagskulen søkte før sumaren 2020 om tilskot gjennom Diku sin ordning «Økt digital kompetanse i havrelaterte utdanningar» til prosjektet «Digital og fleksibel maritim fagskoleutdanning». Som meldt i RS 19/20 vart søknaden innvilga med kr 1,8 mill.

Prosjektet har som føremål å imøtekome den maritime næringa sine behov for fleksibel utdanning og digital kompetanse ved å utvikle, teste og evaluere studieplanar samt nettpedagogiske verktøy og verkemiddel. Gjennom prosjektet skal fagskulen også sikre akkreditering for at dei to maritime utdanningane «Dekksoffiser» og «Maskinoffiser» som nettbasert studium med samlingar i tillegg til stadbasert slik som skulen har i dag.

Trøndelag høgere yrkesfagskole, studiestad Ytre Namdalen, har fått akkreditering for undervisningsforma nettbasert med samlingar for dei maritime utdanningane, og det var ikkje naudsynt å søke NOKUT om vesentleg endring. Endringa vart såleis gjort gjennom ei forenkla endringsmelding til NOKUT.

For å sende endringsmelding må styret for fagskulen stadfeste at skulen har løyve til å søkje om slik endring. I tillegg må fagskulen først søkje løyve hjå Sjøfartsdirektoratet, og få ei eiga godkjenning for å kunne tilby nettbasert utdanning innan dei maritime konvensjonsfaga. Sjøfartsdirektoratet skal mellom anna sikre at fjernundervisninga og e-læringsprogrammet er levert av ein godkjent institusjon, og at undervisningsopplegget er egna for dei valde målsettingar og treningsoppgåver, samt at kompetansenivået i temaet vert dekt. Fagskulen må såleis beskrive korleis eit nettbasert studium med samlingar innan maritime fag skal gjennomførast og kva deler av undervisninga som skal gå føre på digitale flatar.

Dei maritime studieplanane finn ein her:

- Dekksoffiser:

https://www.hordaland.no/globalassets/for-skulane/fagskolen-i-hordaland/blokker/blokker-fih/om-utdanningene/studieplaner-2018/studieplan-dekksoffiser-20-22-rev-05_02-fih.pdf

- Maskinoffiser:

https://www.hordaland.no/contentassets/f7b6a46a8b4d44bbb56dfa4ebfd3868d/studieplan-maskinoffiser-20-22-rev-05_01.pdf

Dei maritime utdanningane har årleg høge søkjartal og er attraktive utdanningar. Arbeidslivet har også stort behov for denne kompetansen. Ved å etablere nettbaserte maritime utdanningar med samlingar på deltid vil fagskulen kunne auke kapasiteten i utdanninga, og samtidig nå ut til søkjarar som ønskjer å kombinere skule og jobb.

Vedtakskompetanse

Det er styret for fagskulen som fattar vedtak om det skal søkjast NOKUT om godkjenning for ny utdanning jf. § 17 i fagskulelova:

«§ 17. Innholdet i utdanningen

Styret skal fastsette en plan for innholdet i utdanningen og bestemme hvordan planen skal gjennomføres. Det skal blant annet fastsettes bestemmelser om obligatoriske kurs, praksisstudier, vurderingsformer og lignende.

Studiepoeng er en betegnelse på læringsutbytte og normert studietid. Et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng.

Departementet kan gi forskrift om

- a) nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk
- b) et felles vurderingsuttrykk ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering.»

Konklusjon

Rektor vil tilrå at fagskulen, som ein del av prosjektet «Digital og fleksibel maritim fagskoleutdanning» kan søkje Sjøfartsdirektoratet om godkjenning for å tilby nettbasert utdanning med samlingar innan dei to maritime utdanningane Dekksoffiser og Maskinoffiser. Vidare vert det tilrådd at styret gjev løyve til å melde NOKUT om endringa for å få endeleg akkreditering av nemnde utdanningsform.

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Styret for Fagskolen i Hordaland	VS 09/21	02.09.2021

Løyve til å søkje NOKUT om vesentleg endring av fagskuleutdanninga Rehabilitering**Forslag til vedtak**

1. Fagskolen i Hordaland kan søkje NOKUT om vesentleg endring av fagskuleutdanninga Rehabilitering (60 stp.) ved fristen 15. september 2021.
2. Det skal søkjast akkreditering for utdanningsformene stadbasert utdanning deltid ved studiestad Nordnes (60 stp.) og nettbasert utdanning deltid (60 stp.).
3. Fagskolen kan gjere lokal tilpassing i studieplanen i tråd med det som kjem fram av saksframlegget.

Samandrag

Det er nyleg gjennomført ei revidering av den nasjonale studieplanen for fagskuleutdanninga Rehabilitering. I tråd med denne revideringa søkjer Fagskolen i Hordaland om vesentleg endring av gjeldande studieplan i Rehabilitering ved studiestad Nordnes. Fagskolen i Hordaland ønskjer å tilby Rehabilitering som stadbasert utdanning deltid (60 stp.), og nettbasert utdanning deltid (60 stp.), for å imøtekome behovet for kompetanse i samfunnet. Den nye nasjonale studieplanen vil, med mindre justeringar, bli nytta som lokal studieplan for begge utdanningsformene. Fagskolen ønskjer å søkje NOKUT om akkreditering innan fristen 15. september 2021.

Torbjørn Mjelstad
rektor, Fagskolen i Hordaland

Ingrid Fagerheim Sættem
rådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

1 Nasjonal studieplan for Rehabilitering

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Fagskulelova av 2003 flytta ansvaret for planverk i høgare yrkesfagleg utdanning frå myndigheitene til utdanningstilbydarane. For å sikre ein nasjonal standard for fagskuletilboda tok organisasjonar i arbeidslivet den gong initiativ til å få etablert nasjonale utval med ansvar for å utarbeide felles nasjonale planar, for å sikre at fagskuleutdanningar held høg kvalitet og gir lik sluttkompetanse. Dei nasjonale planane er meint som eit grunnlag når tilbydarane skal utarbeide sine studieplanar. Det er skulen sine eigne studieplanar som utgjer det faglege grunnlaget for godkjenning av skulen sine utdanningar, og styret ved den enkelte tilbyder har ansvaret for utvikling og vedlikehald av desse.

Endra kompetansebehov i arbeidslivet og ny lov om høgare yrkesfagleg utdanning (Fagskulelova, 2018), gjer at det var behov for ein gjennomgang av eksisterande nasjonale planar. Nasjonalt Fagskoleråd blei tildelt midlar av Kunnskapsdepartementet til å revidere nasjonal plan for «Rehabilitering, hverdagsmestring og velferdsteknologi». Planen har vore gjennom godkjenning av Nasjonalt fagråd for helse- og oppvekstfag. Den nasjonale studieplanen ligg som vedlegg til saka.

Fagskuleutdanninga i «Rehabilitering, hverdagsmestring og velferdsteknologi» skal sikre at behovet for kompetanse til den enkelte, samfunnet og arbeidslivet er i tråd med oppgåver og utfordringar innan helse- og omsorgstenesta, i dag og i framtida. Nasjonalt folkehelseinstitutt anslår at det vil bli ei betydeleg auke i talet på eldre framover med kroniske sjukdommar. Fleire vil leve med kreft og få demens. Samtidig får mange pasientar med hjerneslag nedsett funksjonsevne og treng hjelp i kvardagen.

Fagskuleutdanninga «Rehabilitering, hverdagsmestring og velferdsteknologi» skal først og fremst bidra til å styrke kompetansen i det direkte arbeidet med brukarar og pårørande. Det er ofte dei mest sårbare og vanskelegstilte brukarane som har størst behov for å bli møtt av ei heilskapleg helse- og omsorgsteneste. Fellesnemnaren for dei som har eit særskilt behov for samhandling og koordinering, er at dei har eit behov for behandling, rehabilitering og omsorg som tenestetilbydaren enkeltvis ikkje kan løyse aleine. Det er difor viktig at brukarane blir møtt av personell som samarbeider godt innetter i kommunal sektor, med spesialisthelsetenesta og andre aktuelle samarbeidspartnarar, og som har kunnskap om faktorar for tilrettelegging av miljø. Auka kompetanse og strukturert oppfølging gjennom tverrfagleg samarbeid gir brukarane rett behandling på rett stad til rett tid.

Formålet med utdanninga er å utdanne reflekterte yrkesutøvarar som med høg yrkesetisk forståing tar initiativ til, organiserer og set i verk tiltak i samarbeid med eldre, pårørande, frivillige medarbeidarar og andre yrkesgrupper. Den nasjonale studieplanen er i tråd med det kompetansebehovet som samfunnet har for yrkesutøvarar med utdanning innan rehabilitering.

Fagskolen i Hordaland har per dags dato akkreditering for fagskuleutdanninga Rehabilitering, stadbasert (60 stp.), men det er på noverande tidspunkt ikkje studentar ved utdanninga. Fagskulen ser at det er eit stort behov i arbeidslivet for yrkesutøvarar med kompetansen innan rehabilitering, og ønskjer difor at Rehabilitering skal vere ei aktiv utdanning ved fagskulen. Med ein ny studieplan er det gode føresetnader for å greie dette.

Dei vesentlege endringane som er vedteke i ny nasjonal studieplan for Rehabilitering er både knytt til det overordna læringsutbytet (O-LUB) og læringsutbytet i dei enkelte emna (E-LUB). I det overordna læringsutbytet er endringane knytt til det faglege innhaldet. I tillegg er det overordna læringsutbytet redusert, slik at utbytet i omfang berre skal utgjere ei side på vitnemålet frå fagskulen. I læringsutbytet i dei fem enkeltemna er det også vedteke endringar, kor emne 1 «Etikk og samhandling» er heilt ny. I tillegg har emna i den nasjonale studieplanen no ny fordeling av studiepoeng, med 10 studiepoeng på emne 1 – 4, og 20 studiepoeng på emne 5.

Fagskolen i Hordaland ønskjer å søkje om vesentleg endring av fagskuleutdanninga Rehabilitering, i tråd med ny nasjonal studieplan. Fagskolen i Hordaland vil tilby studentar Rehabilitering som både stadbasert utdanning ved studiestad Nordnes på deltid (60 stp.) og som nettbasert utdanning på deltid (60 stp.). Bakgrunnen for dette er eit større behov for rehabilitering og kompetanse om rehabilitering i samfunnet. Særleg har pandemien ført til auka trykk på helsevesenet og målgruppa for utdanninga. Erfaring viser også at fleire og fleire som kombinerer arbeid og kortare utdanningar ønskjer meir av undervisningsaktivitetane lagt til eigen fritid, og eit nettbasert tilbod vil særleg gi fagskolen større moglegheiter for dette. Fagskolen skal i tillegg slå seg saman med Fagskolen i Sogn og Fjordane, med verknad frå 1. januar 2022. Ved denne samanslåinga vil nye Fagskolen i Vestland dekkje store geografiske område, som kan føre til auka trykk av studentar til utdanninga. Det kan difor vere hensiktsmessig å tilby Rehabilitering som både stadbasert og nettbasert utdanning, for å imøtekome behovet til fleire studentar.

Fagskuleutdanninga Rehabilitering, som fagskolen ønskjer å søkje vesentleg endringa av, tar utgangspunkt i fem emne. Emna som studiet tek føre seg er «Emne 1: Etikk og samhandling», «Emne 2: Nedsatt funksjonsevne og rehabilitering på ulike arenaer», «Emne 3: Rehabilitering og medvirkning», «Emne 4: Velferdsteknologi, organisatorisk samhandling og yrkesutøvelse» og «Emne 5: Praksis og hovedprosjekt». Endringa av studiepoeng på dei fem emna medfører at Rehabilitering no har ei oppbygning som gjer det mogleg å kunne modulisere utdanninga, slik at fagskolen eventuelt kan tilby utdanninga som enkeltemne. Ei slik oppbygging gir både fagskolen og studentane stor fleksibilitet. Ein student som berre gjennomfører og består eitt emne vil få karakterutskrift for bestått emne.

Den nye nasjonale studieplanen vil, med mindre justeringar, bli nytta som lokal studieplan for utdanningsformene stadbasert deltid og nettbasert deltid. Den eine justeringa er knytt til at emna «praksis» og «hovedprosjekt» no er slått saman, og at emnekoden for nytt emne 5 «Praksis og hovedprosjekt» i den nasjonale studieplanen endå ikkje er fastlagt (sjå vedlegg 1. Nasjonal studieplan for Rehabilitering, s. 6). Dette er eit forhold som fagskolen sjølv ikkje rår over, og den emnekoden som blir vedteke i den nasjonale studieplanen vil bli teke til følgje i lokal studieplan i Rehabilitering ved Fagskolen i Hordaland.

Den andre justeringa er knytt til sjølve gjennomføringa av emne 5 «Praksis og hovedprosjekt». Etter den nasjonale studieplanen skal studentane gjennomføre praksis som ein del av utdanninga, med eit omfang på 10 veker. Både studentar ved fagskolen sine helsefaglege utdanningar og arbeidsgjevarar innan helse har over fleire år gitt uttrykk for at denne ordninga bør bli endra, og fagskolen ønskjer difor å tilpasse den lokale studieplanen for å imøtekome tilbakemeldingane. Endringa går ut på å redusere praksisperioden frå 10 til 8 veker i den lokale studieplanen for Rehabilitering ved Fagskolen i Hordaland. Fagskolen vil leggje til rette for at studentane kan få ca. éin dag per veke i praksisperioden til å arbeide med hovudprosjektet. Dette har den følgje at hovudprosjekta blir meir praksisnære, i tillegg til at studentane kan drive hovudprosjekta som utviklingsarbeid.

Vedtakskompetanse

Det er styret for Fagskolen i Hordaland som fattar vedtak om det skal søkjast NOKUT om vesentleg endring eller ny akkreditering, jf. fagskulelova § 17:

§ 17. Innholdet i utdanningen

Styret skal fastsette en plan for innholdet i utdanningen og bestemme hvordan planen skal gjennomføres. Det skal blant annet fastsettes bestemmelser om obligatoriske kurs, praksisstudier, vurderingsformer og lignende.

Studiepoeng er en betegnelse på læringsutbytte og normert studietid. Et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng.

Departementet kan gi forskrift om

- a) nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk*
- b) et felles vurderingsuttrykk ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering*

Konklusjon

På bakgrunn av saksframlegget tilrår rektor at fagskulen kan søkje NOKUT om vesentleg endring av fagskuleutdanninga Rehabilitering i tråd med det som kjem fram av saksframlegget. Vidare blir det tilrådd at Rehabilitering blir gitt som stadbasert utdanning deltid ved studiestad Nordnes (60 stp.) og nettbasert utdanning deltid (60 stp.) dersom akkreditering for dette er i orden innan oppstart.

Innhold

Innledning.....	2
Rehabilitering, hverdagsmestring og velferdsteknologi -	2
Hva er viktig for deg?	2
Om planverket.....	3
Overordnet læringsutbytte.....	4
Emneoversikt	5
Emnebeskrivelser.....	6
Emne 1: Etikk og samhandling.....	7
Emne 2: Nedsatt funksjonsevne og rehabilitering på ulike arena.....	9
Emne 3: Rehabilitering og medvirkning	11
Emne 4: Velferdsteknologi, organisatorisk samhandling og yrkesutøvelse.....	13
Emne 5: Praksis og hovedprosjekt.....	16
Undervisnings- og læringsformer	18
Vurdering.....	18
Dokumentasjon	20

Innledning

Fagskoleloven av 2003 flyttet ansvaret for planverk i høyere yrkesfaglig utdanning fra myndighetene til utdanningstilbyderne. For å sikre en nasjonal standard for fagskoletilbudene, tok arbeidslivets organisasjoner den gang initiativ til å få etablert nasjonale utvalg med ansvar for å utarbeide felles nasjonale planer.

Nasjonale planer er rammer som skal sikre at tilsvarende fagskoleutdanninger holder høy og tilsvarende kvalitet og gir lik sluttkompetanse. Rammene er ment som et grunnlag når tilbyderne skal utarbeide sine studieplaner. Det er skolenes egne studieplaner som utgjør det faglige grunnlaget for godkjenning av skolenes utdanninger, og den enkelte tilbyders styre har ansvaret for utvikling og vedlikehold av disse.

Endrede kompetansebehov i arbeidslivet og ny lov om høyere yrkesfaglig utdanning (Fagskoleloven, 2018), gjør at det var behov for en gjennomgang av eksisterende nasjonale planer. Nasjonalt fagskoleråd er tildelt midler av Kunnskapsdepartementet til revidering av nasjonal plan for Rehabilitering, hverdagsmestring og velferdsteknologi.

Planen er utarbeidet av en arbeidsgruppe nominert av Nasjonalt fagskoleråd. Arbeidet har vært preget av åpenhet og bred involvering, der sektoren og partene i arbeidslivet har blitt invitert til å komme med innspill underveis i arbeidet.

Planen har vært gjennom godkjenning av Nasjonalt fagråd for helse- og oppvekstfag.

Rehabilitering, hverdagsmestring og velferdsteknologi -

Hva er viktig for deg?

Fagskoleutdanningen i *Rehabilitering, hverdagsmestring og velferdsteknologi* skal sikre at den enkeltes-, samfunnets og arbeidslivets behov for kompetanse, er i tråd med dagens og framtidens oppgaver og utfordringer innen helse- og omsorgstjenesten. Nasjonalt folkehelseinstitutt anslår at det vil bli en betydelig økning i antall eldre framover med kroniske sykdommer. Flere vil leve med kreft, færre vil dø av hjertesykdom, og flere vil få demens. Samtidig får mange hjerneslagpasienter nedsatt funksjonsevne og trenger hjelp i hverdagen. Videre er forekomsten av brudd i Norge blant de høyeste i verden.

FNs konvensjon for rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne (2006, ratifiserte i Norge 2013), skal sikre at personer med nedsatt funksjonsevne nyter likeverdig rett til anerkjente menneskerettigheter og grunnleggende friheter. «Tiltak som kan bistå personen i å gjenvinne funksjons- og mestringsevne skal prioriteres fremfor kompenserende hjelp dersom det er mulig. Vedkommendes totalsituasjon,

ressurser, potensial og mål må inngå i vurderingen. Helse- og omsorgstjenesten skal forebygge, behandle og legge til rette for den enkeltes mestring av sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne» (*Helse- og omsorgstjenesteloven § 1-1, nr .1*).

Andre sentrale føringer for fagskoleutdanningen i *Rehabilitering, hverdagsmestring og velferdsteknologi* er gitt i *Samhandlingsreformens intensjoner, Veiledning for rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator (2017), Meld.St.15 (2017-2018) Leve hele livet, Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering (2017-2019), Omsorg 2020 og Fagrapport implementering av velferdsteknologi i de kommunale helse og omsorgstjenestene (2013-2030)*.

“Habilitering og rehabilitering skal ta utgangspunkt i den enkelte pasients og brukers livssituasjon og mål. Habilitering og rehabilitering er målrettede samarbeidsprosesser på ulike arenaer mellom pasient, bruker, pårørende og tjenesteytere. Prosessene kjennetegnes ved koordinerte, sammenhengende og kunnskapsbaserte tiltak. Formålet er at den enkelte pasient og bruker, som har eller står i fare for å få begrensninger i sin fysiske, psykiske, kognitive eller sosiale funksjonsevne, skal gis mulighet til å oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne, selvstendighet og deltagelse i utdanning og arbeidsliv, sosialt og i samfunnet” (Forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator §3).

Kompetanse om velferdsteknologi og universell utforming er viktig for å klare og se teknologien i en helse- og omsorgskontekst og i samhandling med pasient/bruker og pårørende. “Nasjonalt velferdsteknologiprogram” skal bidra til at velferdsteknologi blir en integrert del av helse- og omsorgstjenestene innen 2020” (Helsedirektoratet.no).

Fagskoleutdanningen *Rehabilitering, hverdagsmestring og velferdsteknologi* skal først og fremst bidra til å styrke kompetansen i det direkte arbeidet med brukere og pårørende. Det er ofte de mest sårbare og vanskeligstilte brukerne som har størst behov for å bli møtt av en helhetlig helse- og omsorgstjeneste. Fellesnevneren for dem som har et særskilt behov for samhandling og koordinering, er at de har et behandlings-, rehabiliterings- og omsorgsbehov tjenesteyterne enkeltvis ikke kan løse alene. Det er derfor viktig at brukerne møtes av personell som samarbeider godt innad i kommunal sektor, med spesialisthelsetjenesten og andre aktuelle samarbeidsparter og som har kunnskap om faktorer for tilrettelegging av miljø. Økt kompetanse og strukturert oppfølging gjennom tverrfaglig samarbeid gir brukerne rett behandling på rett sted til rett tid.

Hensikten med utdanningen er å utdanne reflekterte yrkesutøvere som med høy yrkesetisk forståelse tar initiativ til, organiserer og iverksetter tiltak i samarbeid med eldre, deres pårørende, frivillige medarbeidere og andre yrkesgrupper.

Om planverket

Det nasjonale planverket for denne fordypningen består av:

- Denne planen
- Nasjonal veiledning for høyere yrkesfaglig utdanning

Overordnet læringsutbytte

De overordnede læringsutbyttebeskrivelsene, også kalt O-LUB skal gi uttrykk for hva en kandidat som har gjennomført en høyere yrkesfaglig utdanning skal inneha av kompetanse beskrevet som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, i tråd med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR), nivå 5.1.

Læringsutbyttebeskrivelsene skal gi arbeidsgivere en tydelig forståelse av hva utdanningen omfatter, og hvilke forventninger en kan ha til en kandidat med fagskolegrad innen rehabilitering, hverdagsmestring og velferdsteknologi.

Det stilles krav til skikkethetsvurdering gjennom hele utdanningen jf. § 28 Kap. 5 i Forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften). Skikkethetsvurdering skal inngå i en helhetsvurdering av studentens forutsetninger for å kunne fungere i yrket.

Kunnskap

Studenten:

- har kunnskap om rehabilitering, hverdagsmestring og velferdsteknologi i samarbeid med bruker, pårørende og nettverk for å bidra til økt funksjons- og mestringsevne.
- har kunnskap om rehabiliteringsprosessen og brukervedvirkning
- har kunnskap om kommunikasjon i samhandling.
- har innsikt i relevante lover/forskrifter, samt yrkesetiske retningslinjer og FN - konvensjon som regulerer tjenesteyting i kommune-helsetjenesten
- har kjennskap til relevant forskning og utviklingsarbeid i rehabiliteringsfeltet
- ha kunnskap om migrasjonshelse og minoriteters tillegg utfordringer og barrierer ved nedsatt funksjonsevne og deres behov for rehabilitering
- har kunnskap om kartlegging til person med nedsatt funksjonsevne
- har kunnskap om studieteknikk og studiets arbeidsformer
- har kjennskap til e-helse, velferdsteknologi og universell utforming

Ferdigheter

Studenten:

- kan finne og anvende relevant fagstoff i teori og praksis
- kan anvende kommunikasjon med brukere, pårørende og medarbeidere
- kan kartlegge rehabiliteringsbehov i samarbeid med andre fagpersoner

- kan anvende kunnskap om faglig forsvarlighet i yrkesutøvelsen
- kan anvende kunnskap om velferdsteknologi og universell utforming, i samhandling med bruker, pårørende og helsepersonell
- kan anvende faglig kunnskap om samfunnsskapt barrierer og rehabiliteringsbehov for å sikre inkludering og deltakelse
- kan anvende relasjon- og veiledningskompetanse

Generell kompetanse

Studenten:

- har utviklet forståelse for etiske utfordringer i møte med bruker/pårørende
- kan utføre og utvikle egen rehabiliteringskompetanse gjennom, veiledning og etisk refleksjon i praksis
- har forståelse for ulike nivå, arena og organisering i rehabiliteringsfeltet
- kan bygge relasjoner og samhandle med bruker, pårørende og helsepersonell både flerfaglig -og tverretattlig i rehabiliteringsfeltet
- har forståelse for at en rehabilitering bidrar til verdiskapning i samfunnet
- har forståelse for etiske og juridiske vurderinger knytt til velferdsteknologi
- kan utføre endrings- og utviklingsarbeid innen et valgt tema, formulere en problemstilling, innhente og bearbeide teori, samt drøfte sammenheng mellom teori og praksis

Emneoversikt

Nasjonal standard inneholder emner som hver er unike og inneholder tittel, kode, omfang og vurdering. Det er disse parameterne som rapporteres til Database for høyskolestatistikk – Fagskole (DBH-F) etter fastsatte retningslinjer.

Studiet har et omfang på 60 studiepoeng og er inndelt i 5 emner. Utdanningen er organisert som et deltidsstudium/heltidsstudium over 2/1 år. Utdanningen ligger på nivå 5.1 i Nasjonalt Kvalifikasjonsrammeverk.

Emnekode	Emnenavn	Studiepoeng
00HH18A	Etikk og samhandling	10
00HH18B		10

	Nedsatt funksjonsevne og rehabilitering på ulike arena	
00HH18C	Rehabilitering og medvirkning	10
00HH18D	Velferdsteknologi, organisatorisk samhandling og yrkesutøvelse	10
Ny Emnekode inn? 00HH18P og 00HH18E	Praksis og hovedprosjekt	20
Til sammen		60 studiepoeng

Emnebeskrivelser

Læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå (E-LUB) i denne planen er ikke utfyllende og må betraktes som veiledende. Det er opp til den enkelte skole å utvikle dekkende E-LUB som også ivaretar egenart og lokale faktorer gjennom egne studieplaner. Den enkelte skole går årlig gjennom E-LUB i sine studieplaner i tråd med egne kvalitetssikringsrutiner.

Emne 1: Etikk og samhandling

Studiepoeng, læringsutbyttebeskrivelser og tematikk i emne 1 anbefaler vi brukt som Felles grunnlagsemne for helsefagutdanningene.

Emne	Studiepoeng
Etikk og samhandling	10
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper <i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om studieteknikk og arbeidsformer i studiet. • har kunnskap om etiske prinsipp og dilemma, samt etisk refleksjon • har kunnskap om migrasjonshelse og etiske tilleggsutfordringer og barrierer • har kunnskap om kommunikasjonsteori om samhandling, samt gruppeprosesser og konflikthåndtering • har kunnskap om relasjon- og veiledningskompetanse • har kunnskap om relevant lovverk, forskrifter, stortingsmeldinger og andre offentlige dokumenter som regulerer fagfeltet 	
<p>Ferdigheter <i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan finna fagstoff og nytta kunnskap om studieteknikk og arbeidsformer til å løysa arbeidskrav i studiet • kan finna og anvende kunnskap om etiske prinsipp og dilemma som grunnlag for etisk refleksjon rundt praktiske og teoretiske problemstillingar • kan anvende kunnskap om migrasjonshelse i samhandling med bruker, pårørende og kollegaer • kan anvende kunnskap om relasjons- og veiledningskompetanse. • kan anvende samhandling med brukar, pårørende og kollegaer til å førebyggja og handtere konflikhtar • kan finne og henvise til relevant lovverk, forskrift eller stortingsmelding som er relevant for yrkesutøvelsen 	
<p>Generell kompetanse <i>Studenten:</i></p>	

- har utvikla ei etisk grunnhaldning som kjem til uttrykk gjennom refleksjon over eiga åtferd, samt gjennom kommunikasjon og samhandling i situasjonar med brukarar, pårørande og kollegaer
- har forståing for fagfeltet minoritetshelse og kva særlege omsyn ein må ta til personar med innvandrar- og flyktningbakgrunn, i deres møte med helsevesenet
- kan byggja relasjonar basert på likeverd og respekt, slik at brukarar, pårørande og kollegaer opplever trygghet og har tillit til tenestetilbodet
- kan utøve yrket sitt basert på faglig forsvarlighet og etisk bevissthet
- har forståing for relevant lovverk som regulerer helsetjenesten

Tema

1 a. Studieteknikk

- Studieteknikk
- Oppgaveteknisk
- Skriveprosess

1 b. Etikk

- Etisk teorier og prinsipp
- Etisk dilemma
- Etikk og migrasjonshelse

1c. Kommunikasjon i samhandling

- 1 Brukers behov – Hva er viktig for deg?
- 2 Relasjon og veiledningskompetanse
- 3 Kommunikasjon i samhandling med brukere, pårørende og kollegaer
- 4 Gruppeprosess og konflikthåndtering

1d. Lover og forskrifter

- Faglig forsvarlighet
- Helsepersonelloven
- Pasient- og brukerrettighetsloven

Emne 2: Nedsatt funksjonsevne og rehabilitering på ulike arena

Emne	Studiepoeng
Nedsatt funksjonsevne og rehabilitering på ulike arena	10
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper <i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om nedsatt funksjonsevne i et livsløpsperspektiv • har kunnskap om betydningen av inkludering og deltakelse for bruker med nedsatt funksjonsevne • ha kunnskap om innvandringsgruppers tilleggsutfordringer og barrierer ved nedsatt funksjonsevne og behov for rehabilitering • har kunnskap om nivå og ulike arena for rehabilitering • har kunnskap om frivillig arbeid • Har kunnskap om lovpålagte tjenester knyttet til rehabilitering som koordinerende enhet og koordinator 	
<p>Ferdigheter <i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • har innsikt i hvordan det er å leve med nedsatt funksjonsevne • kan innhente informasjon og aktuell litteratur for å være faglig oppdatert, og anvender dette i møte med brukere som har nedsatt funksjonsevne • kan anvende faglig kunnskap om samfunnsskapt barrierer og rehabiliteringsbehov for å sikre inkludering og deltakelse • har forståelse for hvordan en kan delta og mestre hverdagen med nedsatt funksjonsevne 	
<p>Generell kompetanse <i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • har innsikt i hvordan det er å få nedsatt funksjonsevne, og hvordan det er å leve med fysiske, psykiske, sosiale og kognitive følgetilstander • har forståelsen av nedsatt funksjonsevne i et samfunns- og verdiskapnings perspektiv 	

- har innsikt i FN- konvensjon om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne
- har utviklet en etisk grunnholdning i møte med mennesker med nedsatt funksjonsevne

Tema

2a. Nedsatt funksjonsevne

- Forståelse av funksjonshemming/nedsatt funksjonsevne i et historisk- og fremtidsretta perspektiv
- Nedsatt funksjonsevne hos barn, unge, voksne og eldre
- Nedsatt funksjonsevne av fysisk, sansemessig, miljømessig, kognitiv, psykisk og sosial karakter
- Sammenhengen mellom samfunnsskapt barrierer og rehabiliteringsbehov

2b. Deltakelse og inkludering

- FNs standardregler og Konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Ekskludering og diskriminering
- Inkludere og integrering
- Språklig og kulturell tilrettelegging.
- Minoritetshelse ved nedsatt funksjonsevne og rehabilitering

2c. Ulike nivå og arena for rehabilitering

- Rehabilitering og habilitering i et historisk- og fremtidsrettet perspektiv
- Ulike nivå og former for rehabilitering
- Kommunale helse- og omsorgstjenester
- BEON – prinsippet
- Forebyggende hjemmebesøk
- Frisklivssentraler
- Spesialisthelsetjenester
- Rehabiliteringssentre
- Lærings- og mestringssentre
- Frivillig aktører

2d. Rehabilitering

- Koordinator
- Koordinerende enhet
- Proaktive tjenester
- Fritt rehabiliteringsvalg

- Samvalg
- Pakkeløp

Emne 3: Rehabilitering og medvirkning

Emne	Studiepoeng
Rehabilitering og medvirkning	10
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper <i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om rehabiliteringsprosessen, hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring • ha innsikt i relevant lovverk og etikk, som regulerer rehabiliteringsfeltet • har kjennskap til kartleggingsverktøy i rehabilitering • har kunnskap om medvirkning og samarbeid, som har betydning for rehabilitering for mennesker med nedsatt funksjonsevne • har kunnskap om brukerstyring, samt bruker- og pårørende medvirkning 	
<p>Ferdigheter <i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende kunnskap om hverdagsmestring og rehabiliteringsprosessen i kommunikasjon med brukere og pårørende • kan kartlegge, drive målsettingsarbeid og iverksette tiltak som kan bidra til å gjenvinne og opprettholde funksjon hos personer med nedsatt funksjonsevne • kan finne tiltak gjennom rehabiliteringsprosessen, og justerer kursen deretter • kan anvende kunnskap om individuell plan og planarbeid • kan anvende kunnskap ut fra faglige-, etiske- og juridiske perspektiv • kan finne informasjon og aktuelle faglitteratur for å være faglig oppdatert, og anvender dette i møte med brukere som har behov for rehabilitering 	
<p>Generell kompetanse <i>Studenten:</i></p>	

- kan bygge relasjoner med brukere og pårørende for å ivareta brukermedvirkning og mestring
- kan utføre rehabiliteringsarbeidet ut fra brukers behov og ressurser, i tråd med faglig forsvarlighet
- har forståelse for viktigheten av opplæring av brukere, pårørende og frivillige

Tema

3a. Hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring

- Hverdagsmestring
- Hverdagsrehabilitering
- Hva er viktig for deg?
- Tidlig innsats
- Forebygge tap av funksjonsevne og funksjonsfall/svikt
- Hverdagsaktivitet og målrettet bruk av trening
- Aktiv omsorg
- Mestringsstrategier
- Egenmestring

3b. Rehabiliteringsprosessen

- Rehabiliteringsprosessen i pasientforløpsperspektiv, 24/7
- Rehabiliteringsteam
- Systematisk kartlegging av ressurser og muligheter
- Kartleggingsverktøy
- Mål, målsettings- og planarbeid
- Tiltak og evaluering
- Individuell plan og individuell koordinator
- Motiverende intervju (MI)

3c. Medvirkning og samarbeid

- Empowerment
- Pasient- og bruker styring
- Bruker- og pårørendemedvirkning

- Barn som pårørende
- Bruker- og pårørende opplæring, individuelt og i gruppe
- Veiledning av brukere, pårørende og frivillige
- Bruker- og pårørendeerfaring - likemannsarbeid/utvikling av tjenester
- Nettverk - samarbeid med pårørende, nærressurser og frivillige

Emne 4: Velferdsteknologi, organisatorisk samhandling og yrkesutøvelse

Emne	Studiepoeng
Velferdsteknologi, organisatorisk samhandling og yrkesutøvelse	10
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper <i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • har kjennskap til universell utforming og velferdsteknologiske løsninger innen rehabiliteringsfeltet • har kunnskap om samhandling innen velferdsteknologi • har kunnskap om tverrfaglig og flerfaglig samarbeid, med fokus på samhandling og koordinering av helse- og omsorgstjenester • har bransjekunnskap og kjennskap til omsorgsforskning og innovasjon i rehabiliteringsfeltet 	
<p>Ferdigheter <i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan kartlegge behov for velferdsteknologiske løsninger • kan anvende kunnskap om teknologiske løsninger som kan bidra til økt aktivitet og deltakelse i samarbeid med bruker, pårørende, frivillige og andre fagpersoner • kan anvende kunnskap om tverrfaglig- og flerfaglig samarbeid ved rehabilitering • kan finne informasjon om lærings- og mestringssentre • kan anvende samhandling i møte med pasient/brukere og pårørende i samarbeid med frivillig arbeid og annet nettverk • kan finne informasjon om forskning og utviklingsarbeid 	

- kan anvende dokumentasjon i endrings- og utviklingsarbeidet

Generell kompetanse

Studenten:

- har forståelse for tiltak knytta til velferdsteknologi og universell utforming for å bedre kvaliteten på tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne
- kan bygge relasjoner med kollegaer på tvers av avdelinger og etater i samarbeid om tjenestetilbud i helse- og omsorgssektoren
- kan bidra til å utvikle arbeidsmetoder og tjenestetilbud på arbeidsplassen, gjennom kunnskapsdeling og etisk refleksjon
- kan utføre arbeid i tråd med faglig forsvarlighet og yrkesetikk
- kan bygge relasjoner med aktuelle fagpersoner og bidrar til tverrfaglig samarbeid på arbeidsstedet og på tvers av tjenestenivå
- har forståelse for at en velfungerende rehabilitering bidrar til verdiskapning i samfunnet
- har forståelse for ulike organiseringer av rehabiliteringsfeltet

Tema

4a. Velferdsteknologi og utforming

- Helpemidler og tilpasning, herunder konsekvenser av kompensierende tiltak
- Tilrettelegging av omgivelsene i hjem og nærmiljø
- Universell utforming
- Velferdsteknologi
- E-helse og digitalisering
- Pasientsikkerhet og Norm
- Etikk. Overvåkning eller trygghet?
- Velferdsteknologi påvirker brukertjenesten og yrkesutøvelsen

4b Samhandling

- Tverrfaglig- og flerfaglig samhandling
- Samhandling og koordinering av tjenestetilbudene
- Samarbeid med pårørende og frivillige

4c Yrkesutøvelse

- Endrings- og utviklingsarbeid
- Dokumentasjon

- Kunnskapsbasert praksis

Emne 5: Praksis og hovedprosjekt

I tillegg til læringsutbyttebeskrivelser fra emne 5, velger studenten relevant læringsutbyttebeskrivelser fra emne 1, 2, 3 eller 4, som er knyttet til deres valgte tema og problemstilling i hovedprosjektet.

Praksis krever at det fremlegges gyldig politiattest jf. § 27 i Lov om høyere yrkesfaglig utdanning. Denne må ikke være eldre enn 3 måneder ved mottak. Forsvarlighet- og skikkethetsvurdering er sentral i praksisvurdering.

Emne	Studiepoeng
Hovedprosjekt og praksis	20
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper <i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om fagfeltet • har kunnskap om kommunikasjon og samhandling med fokus på brukers behov og mestring. • har kjennskap til muligheter og utfordringer med velferdsteknologi innen rehabilitering og hverdagsmestring • kan oppdatere sin kunnskap om faglige og etiske problemstillinger knyttet til arbeid med brukere med nedsatt funksjonsnivå • kan tilegne seg kunnskaper fra fagfeltet innenfor et valgt tema ved å innhente, vurdere og bearbeide teori, samt drøfte teori opp mot valgt problemstilling 	
<p>Ferdigheter <i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende relevante lovverk, etiske retningslinjer og faglig forsvarlighet i sitt arbeid med pasient og bruker med nedsatt funksjonsevne • kan reflekterer over sammenhengen mellom teori og praksis • kan anvende, innenfor eget ansvarsområde, planlegging, iverksetting og evaluering av tiltak og aktiviteter for brukere med nedsatt funksjonsevne • kan anvende relasjonskompetanse i møte med brukere, pårørende og kollegaer • kan finne og formulere en problemstilling til hovedprosjekt 	

- kan finne informasjon og relevant fagstoff som er relevant for en valgt problemstilling knyttet til arbeid med brukere med nedsatt funksjonsevne
- kan anvende kunnskap og drøfte den opp mot valgt problemstilling

Generell kompetanse

Studenten:

- kan utføre og utvikle egen fagkompetanse gjennom, veiledning og etisk refleksjon i praksisfeltet
- har forståelse for yrkesetiske retningslinjer som regulerer yrkesutøvelsen innen helse- og omsorgstjenesten
- kan utføre arbeidet ut fra behovene til brukere med nedsatt funksjonsevne, i tråd med faglig forsvarlighet
- har forståelse for betydningen av faglig veiledning og vilje til å ta imot faglig veiledning på konkrete arbeidsoppgaver og for egen faglig utvikling
- kan utføre studiet etter krav til skikkethetsvurdering. (jf. § 28 Kap. 5 i Fagskoleforskriften)
- kan utføre god yrkesutøvelse med brukere med nedsatt funksjonsevne i praksis, som dokumenteres ved halvtids- og sluttvurderingene i samarbeid mellom student, praksisveileder og faglærer
- kan utføre endrings- og utviklingsarbeid som hovedprosjekt innen et valgt tema, formulere en problemstilling, innhente, bearbeide og drøfte teori opp mot valgt problemstilling

Tema

Studentene skal gjennomføre et obligatorisk hovedprosjekt. Dette arbeidet skal være praksisrettet, og knyttet til ett eller flere temaer i fagskoleutdanningen.

Studentene skal gjennom hovedprosjektet bruke faglig kunnskap fra læringsutbyttebeskrivelsene og erfaringer fra praksis. Hovedprosjektet skal gjennomføres individuelt.

Praksis er en obligatorisk del av utdanningen, og skal ha et omfang på 10 uker og utgjøre 10 studiepoeng. Hovedprosjekt utgjør 10 studiepoeng. Totalt 20 studiepoeng

Praksisplass og gjennomføring skal alltid godkjennes av skolen. Det er mulig å velge mellom to ulike former for gjennomføring:

Praksisutplassering på en arbeidsplass innenfor helse- og omsorgstjenesten:

Denne praksisformen anbefales for studenter som ikke har sitt daglige arbeid innen fagfeltet og trenger praktisk erfaring fra slike arbeidsplasser. Studenten skal gjennomføre et hovedprosjekt.

Praksis gjennomføres på egen arbeidsplass:

Dette er aktuelt for studenter som har sitt daglige arbeid innenfor fagfeltet.

Studenten skal gjennomføre hovedprosjektet som et utviklingsprosjekt.

Utviklingsprosjektet skal gjennomføres i henhold til fastlagte retningslinjer og har som målsetting å bidra til fagutvikling i praksisfeltet som også kommer pasienter og pårørende til gode.

Det er viktig at det gjøres en formell avtale mellom studenten og arbeidsgiveren, slik at studenten får tilstrekkelig tid til sitt utviklingsprosjekt.

Alle studenter som er ute i praksis – enten det er på egen eller en annen arbeidsplass, skal ha veileder på praksisplassen. Veiledningen er en forutsetning for å nå læringsutbyttet for praksisstudiet. Målet med veiledningen er at studenten lærer å reflektere over egen faglig utvikling og derigjennom bygger opp sin kompetanse i arbeidet med pasienter og pårørende innenfor fagområdet.

I praksis er det rettleiing/vurdering (startsamtale, midtveisvurdering, sluttvurdering) tre ganger fordelt over hele perioden. Forsvarlighet –og skikkethetsvurdering er sentral i praksisvurdering.

Hovedprosjektet har 6 timer rettleiing per student/gruppe. Studenten har ansvar for å avtale rettleiingstidspunkt og forberede konkrete spørsmål til rettleiing, i førekant.

Undervisnings- og læringsformer

Refleksjon, case, gruppearbeid, digitale/samlingsbaserte forelesninger, digital fortelling, selvstudie, podcast, film, menti, kahoot, selvtester, spill teknologi, powerpoint, rollespill, presentasjon, veiledning, medstudentvurdering, veiledning og oppfølging i praksis.

Vurdering

Vurdering Nasjonal veileder om vurdering: Grunnlaget for all vurdering er studieplanenes læringsutbyttebeskrivelser både på overordnet nivå (O-LUB) og på emnenivå (E-LUB). Vurdering benyttes som metode for at studentene skal reflektere over ulike aspekter ved læring. Vurderingsformen bestemmes av formålet med

vurderingen og vil variere innenfor hvert enkelt emne og innenfor studieforløpet som helhet. Vurdering henger nært sammen med arbeids- og læringsformer. Vurdering for læring (formativ vurdering) handler om å gi veiledning og tilbakemelding på studentenes arbeid og prestasjoner og fremovermelding med råd om forbedringer. Studentene skal forstå hva de skal lære og hva som er forventet av dem. Vurdering som læring kan brukes som læringsaktivitet der studentene vurderer eget og medstudenters arbeid. Det gjør dem mer bevisste på hvor de er i sin læring, hvor de skal, og hvordan de best kan komme dit. Vurdering av læring (summativ vurdering) gir en oppsummering av og kontroll med hva studentene har lært.

Arbeidskrav

Arbeidskrav i studiet er individuell innlevering, gruppeinnlevering og prosjekt.

Hvert arbeidskrav ender opp med en formativ vurdering: Lav -, middels - og høy læringsutbyttebeskrivelse eller bestått/ikke bestått.

Arbeidskravene sendes til faglærer for vurdering/tilbakemelding via læringsplattform. Tilbakemelding/vurdering på arbeidskrav innen 14 dager. Studenten kan omarbeide et arbeidskrav en gang til og få ny vurdering/tilbakemelding av faglærer.

Kriterium for bestått arbeidskrav; alle læringsutbyttene knyttet til arbeidskravet må være vurdert til minimum E eller bestått. Studenten må ha gjennomført og bestått disse kravene før de kan levere utvalsmappe/gå opp til emneeksamen for å få emnekarakter.

Emne:

Arbeidskrav i studiet er individuell innlevering, gruppeinnlevering og prosjekt. Spesifiseres lokalt under hvert emne.

Emnekarakteren er summativ og går fra A-F Blooms taksonomi. (7.1), der F er ikke bestått.

- Emnekarakteren er en total vurdering av den formative vurderingen av arbeidskravene.

Eller:

- Emnekarakteren er knyttet til en eksamensgjennomføring (alle arbeidskrav må være bestått for å gå opp til emneeksamen)

Praksis:

Praksisperioden vurderes til bestått, ikke bestått. Praksisveileder og faglærer gjennomfører undervegs -og sluttvurdering. Forsvarlighet- og skikkethetsvurdering er sentral i praksisvurdering.

Hovedprosjekt, to forslag:

Hovedprosjekt med muntlig:

Hovedprosjektet er todelt. Skriftlig del må være bestått (minimum karakter E) for å kunne gå opp til muntlig eksamen. Studenten forsvarer hovedprosjektet i en individuell muntlig eksamen. Faglærer eksaminerer, med ekstern sensor til stede. Studenten blir eksaminert i maksimum 30 minutta.

eller

Hovedprosjekt, innlevering av et skriftlig Hovedprosjekt

Vurderingsformer:

Vurdering av arbeidskrav, emnekarakter, eksamen og vurdering av hovedprosjekt er enten formativ eller summativ.

Formativ vurdering:

Bestått/ikke bestått, eller Lav -, middels - og høy læringsutbyttebeskrivelse.

Summativ vurdering:

Gradert karakterskala med fem trinn fra A - F, der F er ikke bestått. Karakteren A -F etter Blooms taksonomi. (7.1)

Dokumentasjon

Etter fullført og bestått høyere yrkesfaglig utdanning skal det utstedes vitnemål, Vocational Diploma (VD).

For studenter som kun gjennomfører deler av et fagskolestudium, utstedes det karakterutskrift når antall avtalte emner er fullført. Etter fullført, men ikke bestått fagskoleutdanning, utstedes det også karakterutskrift.